

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

“Hvordan skal jeg integrere meg hvis de norske ikke vil integrere seg med meg?”

Enslige mindreårige asylsøkere og integrering.

“How do I integrate if the Norwegians do not want to integrate with me?”

Unaccompanied minor asylum seekers and integration.

Kandidatnummer 189

Athina Sabbag

Barnevernspedagogikk

Avdeling for samfunnsfag/Institutt for barnevern, sosialt arbeid og
vernepleie

24.05.2019

Ord: 10341

Abstract

The number of unaccompanied minor asylum seekers coming to Norway has increased in recent years. They leave their families, friends and life they had for a better and safer future. They go through many challenges to come to Norway, and when they come here they must start by creating a life from scratch. In addition to that, the government offers extensive integration measures, but also places great demands on them to be able to create a life themselves and integrate in the best possible way in the Norwegian society. In this thesis I investigate how unaccompanied minor asylum seekers experience the integration into the local community in which they live. I have chosen qualitative interviews as a method. I have interviewed three individuals who came to Norway under the age of 18. “How do I integrate if the Norwegians do not want to integrate with me?”, was one of the answers I received. The conclusion of this study was that the integration policy that Norway has is proven to be successful, but the attitude of Norwegians towards immigrants makes it challenging for them to integrate into the local community in which they live.

Innholdsfortegnelse

Abstract.....	1
1. Innledning.....	3
1.1 Valg av tema	3
1.2 Problemstilling og avgrensing	3
1.3 Sosialfaglig relevans.....	4
1.4 Oppgavens oppbygging	4
2. Enslige mindreårige asylsøkere og Norge som mottaksland	4
2.1 Enslige mindreårige asylsøkere.....	5
2.2 Statistikk om enslige mindreårige asylsøkerne i Norge.....	5
2.3 Grunner til flukt for enslige mindreårige asylsøkere.....	7
2.4 Mottaksfasen og bosettingsfasen	8
2.5 Nordmenns syn på innvandrere	9
2.6 Integreringspolitikk.....	11
2.6.1 <i>Regjeringens innsats</i>	12
3. Metode	13
3.1 Kvalitativ intervju.....	13
3.2 Valg av informantene	14
3.2.1 <i>Rekruttering av informantene og gjennomføring av intervju</i>	14
3.3 Transkribering og tematisering.....	15
3.4 Etisk omsyn.....	16
4. Teoretiske begreper	17
4.1 Resiliens.....	17
4.2 Nettverk.....	18
4.3 Integrering.....	18
4.3.1 <i>Majoritets integreringsstrategier</i>	19
4.3.2 <i>Minoritets integreringsstrategier</i>	19
5. Empiri	20
5.1 Livet i hjemlandet	20
5.2 Veien til Norge.....	21
5.3 Mottaksfasen.....	23
5.4 Livet i det lokale samfunnet.....	24
5.5 Lære seg et nytt språk	26
5.6 Livet i Norge	26
6. Drøfting	27
6.1 Informantenes opplevelser i lys av teoretiske begreper og politisk innsats.....	27
6.2 Konklusjon	31
7. Oppsummering	32
8. Litteraturliste.....	33

1. Innledning

Norge blir mer og mer multikulturelt, med alle de innvandrere som kommer til landet (Cappelen Damm, 2011). Dermed er integrering blitt et aktuelt tema å snakke om i Norge. I denne oppgaven vil jeg skrive om enslige mindreårige asylsøkere (EMA), som kommer til Norge av ulike grunner. EMA er barn under 18 år som flykter fra hjemlandet sitt uten foreldrene sine (Eide, 2012, s.16).

1.1 Valg av tema

Temaet ble valgt fordi det er en del barn og unge som kommer til Norge alene, uten en voksen foresatt. Derfor mener jeg er det viktig å undersøke deres opplevelse av integreringen i det lokalsamfunnet de bor i. En av grunnene til at jeg valgte dette temaet var fordi jeg selv kom til Norge da jeg var 17 år gammel i 2012. Jeg var heldig som kom med moren og broren min, det kan for eksempel være en av grunnene til at jeg til en viss grad ble integrert. Selv om jeg føler meg integrert til en viss grad i dag, har jeg opplevd perioder i begynnelsen av oppholdet mitt i Norge hvor jeg slet mye med å etablere meg nettverk og forstå den norske kulturen. I tillegg til at jeg opplevde mottaksfasen som en av mine verste opplevelser i livet. For min del var det lett å lære norsk, men det er ikke for alle. Kan språket ha innvirkning på integreringen? Har familie stor betydning for integreringen? Har mottaksfasen noe å si for integreringen? Slike spørsmål lurer jeg på, og derfor valgte jeg å skrive denne oppgaven.

1.2 Problemstilling og avgrensing

I denne bacheloroppgaven har jeg valgt denne problemstillingen.

Hvordan opplever de som har kommet som enslige mindreårige asylsøkere integreringen i det lokalsamfunnet de lever i ?

Jeg velger å avgrense målgruppa for denne bacheloroppgaven. Jeg er interessert i hvordan de som har blitt 18 år og har fått oppholdstillatelse og bosett i kommunen, opplever integreringen i det lokalsamfunnet de lever i.

1.3 Sosialfaglig relevans

Jeg mener at problemstillingen min er relevant i sosialt arbeid. Dette fordi mange av oss som studerer barnevernspedagogikk har mulighet til å komme i kontakt med enslige mindreårige asylsøkerne, i flere tilfeller innenfor jobben vår.

Noen av oss jobber på EMA omsorgssenter hvor noen av de enslige mindreårige bor, noen andre jobber på institusjoner som for eksempel har ungdommer med rus- og atferdsproblemer. Der kan det også være aktuelt at enslige mindreårige asylsøkerne blir lagt inn. Noen andre jobber på asylmottak. Derfor er det viktig at sosialarbeidere og barnevernspedagoger har kunnskaper om temaet og ferdigheter knyttet til problemstillinger som oppstår i feltet. Slik kan vi som barnevernspedagoger jobber mot den rette løsningen. Ved å forstå grunnene som kan påvirke integreringen, kan vi som jobber innenfor dette feltet være mer oppmerksomme på de og hjelpe dem med å overkomme disse utfordringene på best mulig måte.

1.4 Oppgavens oppbygging

Denne oppgaven er delt i sju kapitler. Den første er innledningen til oppgaven. Det andre kapitlet er relevant informasjon angående enslige mindreårige asylsøkere, generelt informasjon om hvor mange som har kommet til Norge de siste årene og hvor mange som har fått oppholdstillatelse. I tillegg skal jeg skrive om hvilken tiltak har regjeringen iverksatt for å oppnå en bedre integrering, og noen av grunnene for flukt. Deretter skal jeg skrive om metoden som ble brukt i denne oppgaven. Det neste kapitlet handler om de teoretiske begrepene som jeg kommer til å bruke i denne oppgaven.

Videre kommer kapitlet med funnene fra undersøkelsen. Deretter skal jeg ha en drøftingsdel hvor empirien, generelle informasjon som ble skrevet i kapitel to og teoretiske begrepene skal kombineres, før jeg avslutter med en oppsummering av oppgaven i sin helhet.

2. Enslige mindreårige asylsøkere og Norge som mottaksland

I dette kapitlet skal jeg definere begrepet enslige mindreårige asylsøkere (EMA), deretter skal jeg vise til statistikk på hvor mange EMA kom til Norge fra 2012 til 2017, og hvor de kommer fra. Statistikken om aldersgruppene som kom til Norge mellom 2010 og 2017 skal også bli belyst i denne delen av oppgaven. Til slutt skal jeg ha med litt statistikk om hvor

mange i prosent fikk oppholdstillatelse i Norge i 2017. Noen av grunnene til flukt skal jeg også skrive om. Deretter skal jeg ha et underkapittel om mottaksfasen og bosetningsfase som gjelder for EMA i Norge. I tillegg skal jeg skrive om nordmenns syn på innvandrere og til slutt skal jeg skrive om innsats til politikerne for integrering av EMA i det lokalsamfunnet de lever i.

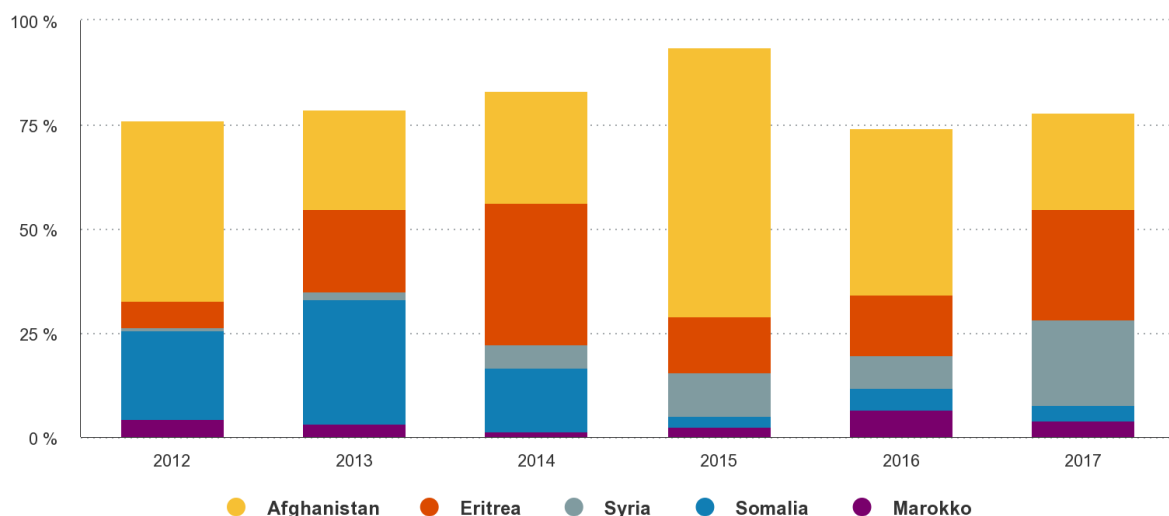
2.1 Enslige mindreårige asylsøkere

Det er viktig å definere begrepet enslige mindreårige asylsøkere (EMA). EMA er de barn og unge som kommer til Norge, uten noen med foreldreansvar som følge. Det kan variere fra situasjon til situasjon hva dette innebærer. Derfor finnes det tre ulike kategorier under EMA. For det første er barn og unge som kommer til Norge uten noen som har foreldreansvar og uten å ha noen slektninger i Norge som har allerede fått oppholdstillatelse. For det andre kan det være barn og unge som kommer til Norge alene, men har slektninger som er bosatt i Norge fra før av. Til slutt er tredje kategorien, barn og unge som kommer til Norge sammen med en som er over 18 år gammel, men har ikke foreldreansvar ovenfor barnet (Eide, 2012, s.16-17). Det er viktig for myndigheten å vite hvilken kategori gjelder for hver enkelt som kommer til Norge, slik at de kan vite hvordan prosessen skal foregå (Eide, 2012, 17).

2.2 Statistikk om enslige mindreårige asylsøkere i Norge

I følge UDI var det 159 enslige mindreårige asylsøkere som kom til Norge og søkte asyl i 2018. De fleste var fra Afghanistan (37), Eritrea (34) og Syria (40) (UDI)

Enslige mindreårige asylsøkere (EMA) fra de vanligste opprinnelseslandene. 2012-2017

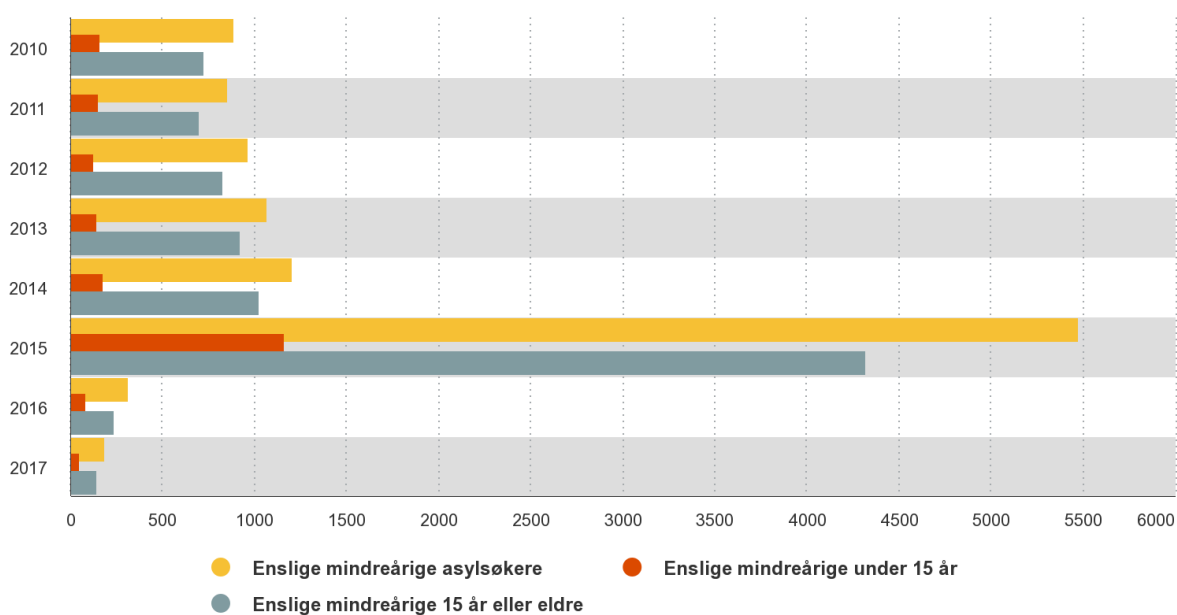
Kilde: UDI - statistikk om innvandring

Figur 1.

I denne tabellen overfor fra UDI, ser vi prosenten av enslige mindreårige asylsøkere (EMA) som kom til Norge fra 2012 til 2017, og landene de kom fra. Prosenten av EMA fra Afghanistan har vært stabilt høy over årene, men i 2015 økte antallet kraftig. Den andre største gruppen av EMA kommer fra Eritrea, her ser vi at de fleste EMA som kom i 2014 var fra Eritrea. Fra 2014 ser vi at antallet av EMA fra Syria har økt (Bufdir, 2018).

Antallet av enslige mindreårige asylsøkere gikk opp i 2015, da var mange som kom til Norge for å søke asyl under 18 år gammel. I 2016 gikk antallet ned og det fortsetter å synke.

Antall asylsøkere i løpet av året som oppga at de var enslige mindreårige asylsøkere, etter aldersgruppe. 2010-2017

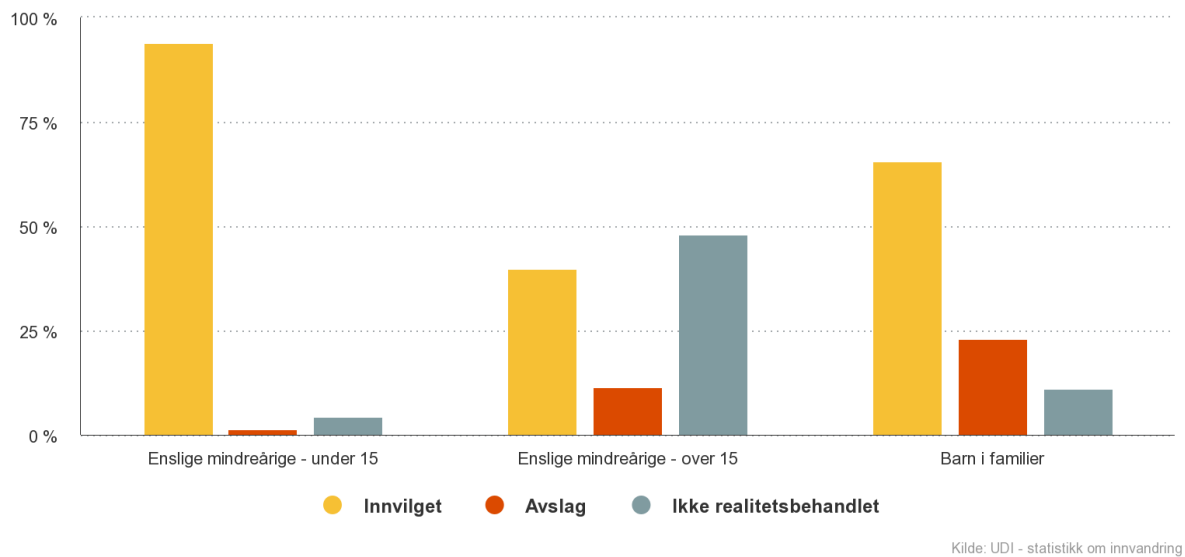
Kilde: UDI - statistikk om innvandring

Figur 2.

I denne tabellen fra UDI ser vi antallet av EMA som kom til Norge mellom 2010 og 2017, inndelt etter aldersgruppe. Som man kan se overfor er det flere som kommer over 15 år gammel enn de som er under 15 år. I tillegg kan man se at antallet økte gradvis fra 2010 til 2014, og i 2015 økte antallet enormt. I 2016 gikk antallet kraftig ned, og det fortsetter slik (Bufdir, 2018).

Når EMA kommer til Norge og søker asyl, venter de på svar. Det er enten slik at de får oppholdstillatelse, avslag på søknaden deres eller ikke svar.

Utfall av asylsøknader fra barn. 2017

Figur 3.

I tabellen over får vi se hvor mange prosent av EMA som kom til Norge i 2017 som fikk oppholdstillatelse, avslag eller har ikke fått svar. I tillegg er tabellen delt opp i tre kategorier, EMA under 15 år gammel, EMA over 15 år gammel og barn i familier.

I tabellen kan vi se at de fleste EMA som kom under 15 år gammel, fikk oppholdstillatelse, med 94%. EMA som kom over 15 år hadde flest prosent ikke fått svar med 48 %, og 40% fikk oppholdstillatelse (Bufdir, 2018).

2.3 Grunner til flukt for enslige mindreårige asylsøkere

Det finnes ulike grunner for at barn flykter alene, Bufdir (2018) har nevnt noen av dem. De forteller at noen flykter enten fordi foreldrene deres er døde eller fordi de har mistet dem på vei til Norge. Noen andre flykter alene fordi familien har ikke råd til å flykte sammen, derfor velger de å sende barna (Bufdir, 2018).

Det finnes enda flere grunner for flukt, og det er vanskelig å snakke om alle. Jeg skal forklare to måter å forstå migrasjon på. Den første heter push-pull teori. Denne teorien innebærer at det finnes faktorer som dytter folk mot migrasjon fra sitt hjemland og faktorer som drar folk til et annet land. Noen ”dytte/push” faktorer kan blant annet være fattigdom, krig, dårlig utdanningsmulighet og dårlig livskvalitet. Noen ”drar/pull” faktorer kan blant annet være bedre velferdsstat, utdanningsmuligheter, jobb og livskvalitet (Eide, 2012, s.24).

Den andre måten å forstå migrasjon på er som den systemteoretiske modellen til Castles og Millers, hvor man mener at migrasjon kan skje på grunn av makrofaktorer og mikrofaktorer. Makrofaktorer kan være at makten som har med politikk og økonomi å gjøre i landet er delt ulikt, slik at det påvirker befolkningen på en negativ måte. Det kan for eksempel føre til fattigdom, mangel av menneskerettighet og ytringsfrihet, utdannings- og jobbmuligheter og framtidshåp. Eide (2012) nevner noen mikrofaktorer som kan være grunn til flukt, som for eksempel migrantens motivasjon til å flykte, påvirkning av andre og identitetsproblematikk (Eide, 2012, s.22).

I en forskningsstudiet om enslige mindreårige asylsøkere som ble gjennomført i Norge, var det ulike svar på hvordan flukten deres startet, *frivillig, motvillig og kaotisk*. Frivillig innebærer at de visste når og hvor de skulle reise, i tillegg til at de hadde lyst selv til å reise. Motvillig er når foreldrene tar opp saken om å reise til utlandet og barnet vurderer det. Den siste som er kaotisk, handler om at reisen startet på en kaotisk måte, det kan for eksempel være at de var allerede på flukt uten at de visste det (Eide, 2012, s. 25).

2.4 Mottaksfasen og bosettingsfasen

Når enslige mindreårige asylsøkere (EMA) ankommer til Norge, må de registrere seg hos politiet. De som er under 15 år gamle blir sendt til omsorgssenter, der hvor barne-, ungdoms-, og familieetaten (Bufetat) har ansvar for den daglige omsorgen de får på omsorgssenteret. De som er over 15 år gamle, blir sendt enten til EMA- mottak, eller til en egen avdeling i et vanlig asylmottak som har voksne asylsøkere også. Der har Utlendingsdirektoratet (UDI) ansvaret for EMA sin daglige omsorg (Eide, 2012, s.18).

Mottaksfasen begynner med en gang de har registrert seg hos politiet, til den dagen de enten må flytte fra Norge fordi de ikke har fått oppholdstillatelse, eller flytte til en kommune hvor de skal bo. Mottaksfasen har noen spesielle prosedyrer for de som er over 15 år gamle. Først blir de plassert i et transittmottak som er i nærheten av Oslo. Der gjennomfører mottaket ulike tester, som for eksempel helseundersøkelse og alderstest hvis de mener det er nødvendig. I tillegg til det har de et mini-intervju hos politiets utlendingsenhet, for å forklare kort hvorfor de har kommet til Norge. Dette skjer etter søknaden har blitt levert (Lidén, 2012, s.122).

Etter de er ferdig med disse prosedyrene, blir de flyttet til et annet mottak hvor de venter på et større intervju som kan ta opp til flere timer. Det er et grundig intervju, hvor spørsmålene kan være like, men formulert ulikt for å se om de er troverdige. Dette gjøres for å sikre at opplysninger de har fra før og informasjon de har fått ut fra selve intervjuet, stemmer (Lidén, 2012, s.122). For de som er under 15 år skjer intervjuene i det omsorgssenter de bor i. Mens for de som er over 15 år, skjer intervjuene i UDI's lokaler. Til stede skal være søkeren, intervjueren, en tolk og en verge (Lidén, 2012, s. 121)

Deretter blir de flyttet til det siste mottaket, hvor de venter svar på hva fremtiden deres i Norge blir. Det kalles for venteperioden. I tillegg kan venteperioden innebære den perioden asylsøkere venter for å bli sendt hjem i tilfelle de får avslag på deres søknad, eller på å få bosted i en kommune. Lengden i mottaksfasen kan variere fra situasjon til situasjon, det kan ta fra noen uker til flere år. Dersom en har fått avslag får de lov til å klage på det og få mulighet til en ny vurdering av saken deres (Eide, 2012, s.19).

Bosettingsfasen begynner når EMA har fått oppholdstillatelse i Norge og har blitt et medlem i befolkningen. Først blir de delt i kommuner, det er UDI, Bufetat, kommunen og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), som samarbeider sammen for å finne en kommune for hvert enkelt individ. Det finnes ulike plasseringsmuligheter når de først har kommet til kommunen. Noen blir plassert i hybler med eller uten tilsyn, noen andre blir plassert enten hos slektninger som allerede bor i Norge, eller fosterfamilier, noen andre i bofelleskap og noen andre i barnevernsinstitusjon (Eide, 2012, s.19-20).

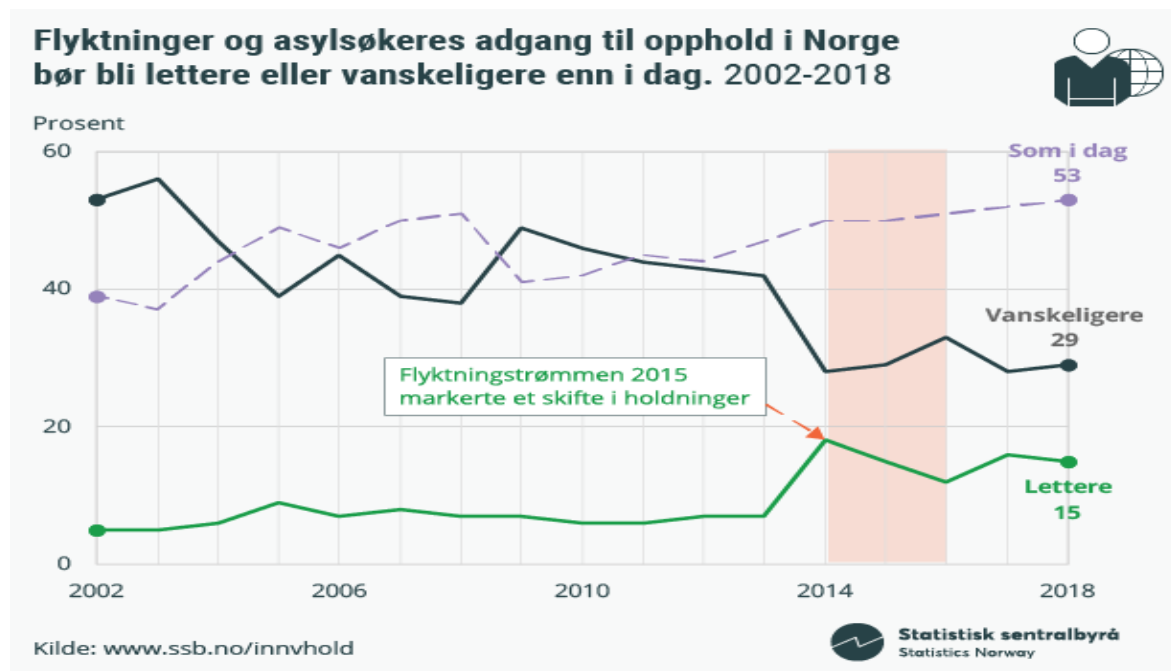
2.5 Nordmenns syn på innvandrere

I følge norsk politikk og lover har alle de som er bosatt i landet velferdsrettigheter. De som regnes som innbyggere i et land, er de som har fått oppholdstillatelse for å bo i Norge. Mennesker som bor i Norge trenger ikke å ha statsborgerskap for å kunne nytte de mulighetene som Norge tilbyr. Som blant annet sosialhjelp, skole, helsetjenester og barnetrygd (Hatland, Kuhnle & Romøren, 2011).

Nordmenn har ulike holdninger til innvandrere. Noen mener at Norge burde redusere antallet av innvandrere som kommer til Norge. Mens noen andre mener at innvandrere bidrar til økonomien til landet, og derfor er det positivt å ha innvandrere. Ifølge Hatland et al. (2011)

handler dette positive synet på innvandrere mer om de som kommer som arbeidsinnvandrere fra andre Europeiske land.

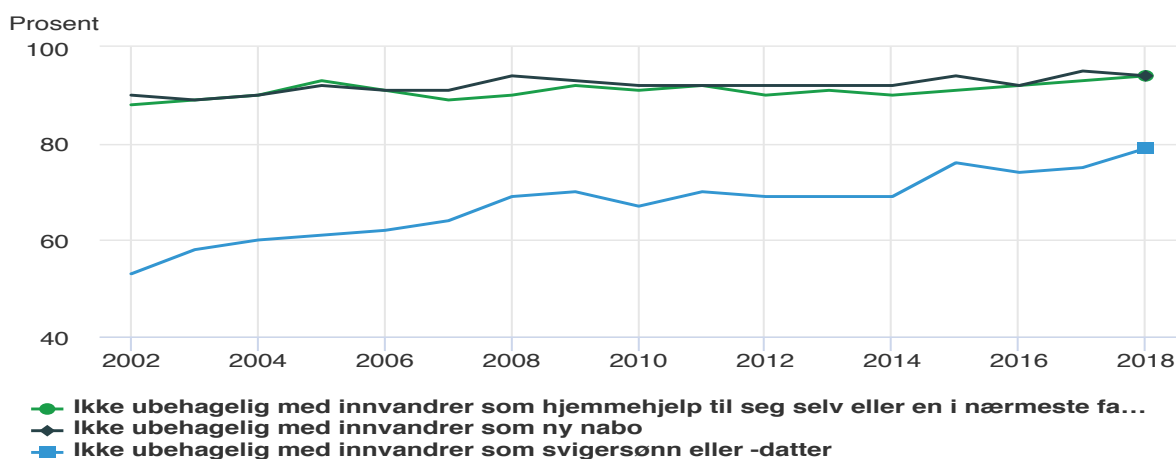
Hvert år gjennomfører Statistisk sentralbyrå (SSB) analyser om holdningen nordmenn har til innvandrere. Antallet av nordmenn som har et positivt syn på innvandrere har økt over årene. Dette kan blant annet være på grunn av økonomisk vekst og lavere arbeidsledighet (Strøm, 2019).

Figur 4.

I figur 4 ser vi at prosenten av nordmenn som mener det burde være vanskelig for flyktninger og asylsøkere å få oppholdstillatelse i Norge, har gått ned gjennom årene. Mens prosenten av de som mener at det burde være lettere, har økt (Strøm, 2019).

Figur 4. Forutsatt at vedkommende snakker norsk, ville det vært ubehagelig med en innvandrere i nære relasjoner?

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring, Statistisk sentralbyrå

Figur 5.

I figur 5 overfor ser vi statistikk om hvor stor prosent av nordmenn som hadde vært komfortabel med å ha innvandrere som hjemmehjelp, nabo eller svigersønn eller -datter. Her har de som krav at innvandrere kan norsk. Prosenten av dem som hadde vært komfortabel med å ha innvandrere som hjemmehjelp eller nabo, har vært ganske stabilt over årene med høy prosent. Prosenten av de som hadde vært komfortable med å ha innvandrere som svigerbarn har økt gradvis gjennom årene (Strøm, 2019).

Ifølge SSB er de som er mest skeptiske mot innvandrere de som har utdanning opptil videregående. På den andre siden har de med høy utdanning en tendens til å være mindre skeptiske. I tillegg er yngre folk mer åpne til innvandrere og innvandring enn eldre folk (Strøm, 2019).

2.6 Integreringspolitikk

Politikernes oppgave er å sørge for at alle mennesker skal ha det bra, og at deres rettigheter blir oppfylt. Samtidig har politikerne noen krav de stiller til innbyggerne. Hvert parti har sine meninger og løsninger om de ulike aktuelle temaer. I denne delen av oppgaven skal jeg skrive kort om hva regjeringen mener om integrering av innvandrere i Norge og hvordan de har lagt til rette for best mulig integrering.

Integreringspolitikk handler blant annet om hvordan myndighetene ser på innvandrere og flyktninger. I Norge legger de stor vekt på at alle barn og unge som bor i Norge uansett etnisitet, skal ha like muligheter, slik at barn og unge som kommer fra et annet land ikke møter på unødvendige utfordringer. Det legger fokus på demokrati, rettsstaten og menneskerettigheter, herunder ytringsfrihet, likestilling og likeverd. Dette er også viktig for at barn og unge skal føle seg som en aktiv aktør i sitt eget liv og kan ta selvstendige beslutninger uten hindringer (Lidén, 2017).

2.6.1 Regjeringens innsats

Regjeringens melding om en mer effektiv integreringspolitikk handler om hvordan regjeringen skal legge til rette for de nyankommes integrering i Norge. Samtidig har regjeringen noen forventninger til innvandrere, som å lære seg norsk, og lære seg om de ulike samfunnsverdier og normer som befinner seg i Norge. De mener at det er viktig å gjøre seg kjent med arbeidslivet og at de nyankomne skal få mulighet til å bruke sine ressurser i det norske arbeidslivet (Justis- og beredskapsdepartementet, 2015).

Målet med integreringspolitikk er at alle som er bosatt i Norge skal ha en jobb som er avgjørende for en god økonomisk velferd både for den enkelte og samfunnet, samtidig er det viktig at alle betaler skatt, fordi det er noe alle gjør i Norge. Dette er nødvendig for at alle skal føle seg trygg og ha råd til livets utgifter uten å ha behov for ekstra støtte. I tillegg påpeker regjeringen viktigheten med å bli kjent med rettighetene innvandrere har i Norge. Alle som er bosatt i Norge, har rettigheter og plikter som de må gjøre seg kjent med for å kunne tilpasse seg så godt som de kan i det nye samfunnet de lever i. Dette arbeidet er for det mest noe innvandrere må jobbe med individuelt og det kan ta tid og koste store anstrengelser. Til slutt bør det legges til rette for frivilligaktiviteter fra blant annet staten og kommunen, slik at innvandrere kan bli bedre kjent med den lokale befolkningen, og lettere integrert (Justis- og beredskapsdepartementet, 2015).

Når det gjelder enslige mindreårige asylsøkere, legger regjeringen stor vekt på at de skal få den utdannelsen de trenger og en god støtte for å kunne komme ut i arbeidslivet. Generelt mener regjeringen at innvandrere burde ha et eget ansvar i å skape seg et liv i Norge (Justis- og beredskapsdepartementet, 2015).

3. Metode

I denne delen av oppgaven skal jeg skrive om den metoden som ble brukt for å skape empirien. Først skal jeg skrive om valg av metoden, grunnen til at den metoden ble valgt og hvorfor det passer med intervju i denne undersøkelsen. Deretter skal jeg skrive om hvordan informantene mine ble valgt og grunnen til at jeg valgte dem. I tillegg skal jeg skrive om rekruttering av informantene og hvordan intervjuene ble gjennomført. Deretter skal jeg skrive om transkribering og tematisering som ble gjort i denne oppgaven. Til slutt skal jeg skrive om de ulike etiske hensyn som man må ta i betraktning, når man jobber med en slik undersøkelse og særlig sårbare saker som denne.

3.1 Kvalitativ intervju

I denne oppgaven har jeg valgt å bruke kvalitativ intervju for å samle inn informasjon. Grunnen til det er at det er mer fleksibelt enn kvantitative intervju, det gir rom for spontanitet og mer interaksjonen mellom de to partene, forsker og deltaker. Med kvalitativt intervju blir det stilt flere åpne spørsmål som fører til at deltakeren svarer fritt med egne ord, enn hvis jeg skulle bruke spørreskjema. I tillegg til det kan forskeren stille et spontant spørsmål som kan hjelpe deltaker til å utdype svaret sitt (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.17). Mens jeg gjennomførte intervjuene, kom det opp flere temaer å snakke om, siden informantene mine hadde ulike historier. Temaet mitt handler om opplevelsene noen har, derfor trengte jeg mer utdypende svar enn det jeg hadde fått fra et kvantitativt intervju. Jeg ville at de skulle uttrykke seg helt fritt om det de har opplevd (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.78). På denne måten får jeg et mer utdypende innblikk i situasjonen enn om jeg hadde brukt spørreskjema. Det finnes ulike typer kvalitative intervjuer, jeg valgte semistrukturert intervju.

Semistrukturert intervju tar utgangspunkt i en intervjuguide som har en rekke med spørsmål, men mens en intervjuer noen kan spørsmålene, temaet eller rekkefølge endres underveis (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.79). Dette mener jeg er viktig, fordi mennesker er ulike, med ulike erfaringer og opplevelser. Selv om det kan framstå som en lignende opplevelse for alle er det viktig å tilpasse intervjuet i forhold til hvert enkelt individ. Jeg merket at informantene mine fortalte meg ting uten at jeg spurte de om det, og det førte til at jeg trengte ikke å stille det spørsmålet igjen.

3.2 Valg av informantene

Jeg har valgt å intervjuere personer som kom til Norge da de var mellom 15 og 17 år gamle. Det finnes en del grunner til det. For det første vil jeg at de skal være over 18 nå, siden de fleste enslige mindreårige asylsøkerne kom i 2015. For det andre ville jeg intervjuere folk som kom til Norge i en litt eldre alder. Det er fordi i denne alderen prøver ungdommene å finne ut av sin identitet og muligens lage planer for sin framtid, som for eksempel jobb og skole. Noen har kanskje ikke hatt muligheten til å tenke på disse tingene, fordi det eneste liv de vet om er krig eller diktatorisk styring.

Når de kommer til Norge, så må de tilpasse seg til et nytt system, lage nye planer for framtiden, skape et nettverk og først og fremst lære språket, som er nøkkelen til en god integrering.

3.2.1 Rekruttering av informantene og gjennomføring av intervju

For å gjennomføre denne undersøkelsen, tok jeg kontakt med en person som jobber på norskopplæringskurs i en liten by. Kontaktpersonen fikk informasjon om min oppgave, og hvilke type informanter var jeg interessert i å intervjuere. Kontaktpersonen min fikk i oppgave å spørre personer som oppfylte de kriteriene jeg satt opp, og de som hadde lyst til å være med takket ja.

Jeg skrev et informasjonsskriv til informantene mine, hvor det står hva oppgaven min går ut på, samtykke, taushetsplikt, at intervjuene skal tas opp på lydopptak og at de har mulighet til å trekke seg når som helst uten at de får noen konsekvenser for dem (Se vedlegg nr.2).

Informasjonsskriv ble delt ut til informantene mine et par dager før intervjuet, slik at de kunne få lese den i fred og ha tid til å trekke seg. I tillegg gikk jeg gjennom informasjonsskrivet før selve intervjuet, slik at jeg også har samtykket deres muntlig på lydopptaket.

I denne undersøkelse har jeg intervjuet tre personer som oppfyller kriteriene og har samtykket til å være med på undersøkelsen min. Kriteriene er å være en enslig mindreårig flyktning, at de har reist fra hjemlandet sitt i alderen mellom 15 og 17 år og er nå over 18 år gammel.

Først er det Ruth som er 20 år gammel og kommer fra Eritrea. Den andre er Tesfa som er 20 år gammel også fra Eritrea og sist er Mahmoud, kurder fra Syria og er 18 år gammel.

Som sagt overfor, begynte jeg intervjuene med å gå gjennom informasjonsskrivet. Etter jeg fikk samtykke, begynte jeg å stille spørsmålene fra intervjuguiden jeg har laget (Se vedlegg nr.1). Noen informanter svarte med mange detaljer, mens noen andre svarte kort og presist på akkurat det jeg spurte. Det var noen språkproblemer som oppsto med noen av informantene. Dette løste jeg med å forklare ordene de ikke skjønnte med enklere ord. Et eksempel er ordet integrering, det var det ikke alle som forstod. Noen ganger ba noen informanter om å stoppe lydopptaket fordi de ikke skjønnte spørsmålet, og det gjorde jeg og formulerte spørsmålet på en annen måte, og da de sa at de forstod tok jeg på lydopptaket igjen.

3.3 Transkribering og tematisering

Transkribering av intervjuene handler om å skrive ned intervjuene fra lydopptak. På denne måten kan jeg få med meg informasjon som jeg ellers ville ha mistet eller glemt. I tillegg til det kan jeg gjenoppleve intervjuene på denne måten, og huske ting som kan ha betydning for min oppgave. Mens jeg transkriberer intervjuene kunne jeg skrive ned kommentar som kommer til å hjelpe meg senere med å tolke informasjonen jeg har fått (Dalland, 2012, s.179). Mens jeg transkriberte intervjuene, trengte jeg å stoppe og høre noe flere ganger. Dette var fordi noen hadde litt dårlig norsk og jeg måtte være sikker på hva de sa, slik at jeg ikke misforstår dem. I tillegg følte jeg at jeg fikk mye mer informasjon mens jeg hørte på lydopptaket. Under intervjuet, var jeg mest fokusert på å ha øyekontakt og om det var noe informasjon jeg burde gå mer inn på.

Tematisering av intervjuene etter jeg har transkribert de, er viktig. Ved å tematisere lager jeg ulike kategorier og setter de ulike informasjonene under de kategorier som er aktuelle. Denne måten kan hjelpe meg senere med å skrive empiridelen (Dalland, 2012,182). Først delte jeg opp intervjuet i forhold til intervjuguiden (Se vedlegg nr.1). Deretter valgte jeg å bruke ulike farger for å dele kategoriene opp i ulike temaer. For eksempel min første kategori var "livet i hjemlandet", det delte jeg opp i krig, skole, familie og militær. Dette gjorde fordi jeg ville knytte de ulike erfaringene informantene mine hadde sammen, istedenfor å skrive om hver informant for seg.

3.4 Etisk omsyn

Temaet jeg har valgt å skrive om kan være sårbart for noen og det var jeg klar over når jeg startet med det. Det er viktig at informantene får informasjon om hva undersøkelsen går ut på, prosedyren og hensikten med undersøkelsen. Deretter kan informantene velge selv om de skal delta i undersøkelsen eller ikke (Kvale & Brinkmann, 2009, s.88). Denne informasjonen har mine informanter fått fra informasjonsskrivet som jeg skrev og min kontaktperson fra norskopplæringen delte ut til dem. Informantene mine har blitt informert at selv om de samtykker nå, kan de trekke seg når som helst og uten å gi meg en grunn eller at de får konsekvenser.

Det er viktig med samtykke i undersøkelsen for at informanten skal føle seg selvstendig og at han eller hun kan ta egne beslutninger. På denne måten føler informantene at de deltar frivillig uten å få noe press fra meg eller kontaktpersonen (Dalland, 2012, s.105)

Når man jobber med kvalitativ intervju er det viktig at man passer på informantene sine, at de ikke blir utsatt for risiko med å bli nevnt i undersøkelsen (Kvale & Brinkmann, 2009, s.90).

En ting til som er viktig når man gjennomfører en slik undersøkelse er taushetsplikt.

Taushetsplikt er et krav når en skal gjennomføre en slik undersøkelse. Det innebærer at opplysningene som kan vise hvem informantene er blir fjernet eller endret. I tillegg skal jeg ikke gi opplysninger som kan avsløre hvem informantene er til mine medstudenter eller andre lærere som har ikke noe med oppgaven min å gjøre. På grunn av det er det viktig med anonymisering av informantene. Dette innebærer at informasjoner som navn og bosted kommer til å være annerledes enn de ekte (Dalland, 2012, s.104). Derfor har jeg gitt mine informanter fiktive navn og bosted.

Noen kan ha utfordringer med å fortelle sin livshistorie til en fremmed person. Derfor mener jeg det er viktig at jeg som gjennomfører intervjuene tar de pauser som trengs for dem og ta hensyn til at noen vil ikke fortelle om alt. I min undersøkelse var det nødvendig med pauser innimellom for noen av informantene mine, fordi de forsto ikke spørsmålet jeg stilte, og derfor måtte jeg omformulere det.

4. Teoretiske begreper

I denne delen av oppgaven skal jeg skrive om de ulike teoretiske begrepene jeg har lyst å ta med i oppgaven. Disse begrepene skal kombineres med empirien i drøftingsdelen. Først skal jeg definere begrepet resiliens og de ulike gruppene som befinner seg under det, fordi det er en prosess som kan skje ofte i slike situasjoner. Deretter skal jeg forklare hva nettverk er og betydningen det har for menneske sitt liv. Til slutt skal jeg definere begrepet integrering, de ulike integreringsstrategier som majoriteten og minoriteten har, og hvilken betydning integrering har for en persons liv

4.1 Resiliens

Resiliens er en prosess som viser til at utviklingen blir tilfredsstillende, selv om barn har hatt erfaringer som innebær risiko for å utvikle problem og avvik (Borge, 2010). Det handler om at barn fungerer normalt under unormale forhold. Et arbeid for økt resiliens kan gi håp og optimisme til både brukeren og hjelperen. I tillegg til det gir den et nytt perspektiv på utvikling.

Resiliens kan bli delt opp i tre grupper, den første handler om barn som utvikler seg tilfredsstillende selv om de har vokst opp i et miljø med høye risikofaktorer. For eksempel, hvis vi tenker på et barn som har vokst opp i et land i krig, hvor de har sett folk bli drept, husene blir ødelagt og andre belastende opplevelser. Det barnet kan utvikle ulike traumer, men har klart seg bra senere i livet og har utviklet en god psykososial utvikling. Den andre handler om de som klarer å opprettholde god fungering selv om de lever under belastende omstendigheter. Et eksempel her er, hvis et barn ble født i et fredelig land og har hatt et liv uten noe risiko, og plutselig blir det krig i landet og barnet begynner å leve under omstendigheter som han eller hun var ikke kjent med. Det barnet kunne bli negativ påvirket av disse endringene i livet, men de klarer fortsatt å opprettholde en god psykososial fungering selv om omstendighetene er ille, fordi det er lagt et godt grunnlag I den første delen av barnets liv. Den tredje handler om de barna som klarer å gjenvinne god fungering etter alvorlige traumer i barndom som kan blant annet være overgrep mishandling, krig og andre voldshandlinger. For eksempel hvis et barn som har hatt en velfungering i løpet av barndommen og på grunn av en alvorlig endring som har skjedd, har barnet utviklet traumer, men klarte å vinne igjen den velfungeringen han eller hun hadde (Borge, 2010).

4.2 Nettverk

Nettverk i denne sammenheng handler om de ulike relasjoner en person har i livet sitt. Dette kan handle om de uformelle relasjoner mellom mennesker hvor de samhandler, enten ofte eller sjelden. Disse samhandlingene fører til at partene veksler meninger og verdier, dermed kan disse samhandlingene påvirke begge partene, og få en bedre forståelse om hvordan de er (Fyrand, 2005).

Etter å ha samhandlet over en viss perioder kan det oppstå sosiale relasjoner. Det kan oppstå dersom de finner ut at de har felles interesse, eller liker hverandres selskap. Det finnes to typer sosiale relasjoner, primære og sekundære. Primærrelasjoner kan være for eksempel ektefelle, barn og foreldre, men sekundær kan være venner og kolleger (Fyrand, 2005).

4.3 Integrering

Begrepet integrering kan forstås som tilpassing. Det vil i dette tilfellet si å tilpasse seg til den norske kulturen, lære seg språket, finne seg en jobb og få venner, men samtidig holde seg til sine egne kultur (Berg & Ask, 2011).

At denne prosessen skal skje, har blitt vektlagt av den norske staten. Dette kan vi se gjennom de ulike tilbud som flyktingene får når de kommer til Norge. Som for eksempel bosetting til kommune, norskopplæring og introduksjonsprogram (Berg & Ask, 2011).

Denne prosessen er toveis prosess. Uansett hvor mye den norske befolkningen vil integrere innvandrere, hvis de ikke vil selv, kan det være vanskelig å gjøre noe med det. På samme måte kan det være vanskelig for innvandrere å integrere seg, hvis ikke den norske befolkningen er inkluderende (Berg & Ask, 2011).

Skytte (2008) har skrevet om de ulike integreringsstrategier som både majoritet- og minoritetsbruker. Dette synes jeg er relevant for min oppgave og dermed skal jeg skrive litt om det.

4.3.1 Majoritets integreringsstrategier

Majoriteten er i denne sammenheng de som bor i Norge og som ikke hører til innvandrerbefolkningen. Det finnes ulike integreringsstrategier som majoriteten i Norge møter innvandrere på. Den første blir kalt for segregering. På denne måten ser de innvandrere som inkompetente og at uansett hva, klarer de ikke å være en del av den norske befolkningen. De som har denne meningen, mener som vanlig at innvandrere har ikke behov for den hjelpen de får, og at de burde ikke være en del av de som bruker ressursene til landet. I en undersøkelse som ble utført i Danmark, mente de at innvandrere kan ikke integrere seg på bakgrunn av deres kultur og at de trenger ikke å ta inn i landet deres problemer som ikke har noe med Danmark å gjøre (Skytte, 2008).

Den andre strategien som finnes er assimilering. Assimilering handler om å glemme din egen kultur og bli helt lik som majoriteten. De personene som mener at assimilering er det som må få til for at innvandrere skal integrere seg, mener at innvandrere og flyktninger må bli norsk så raskt som mulig. De må glemme sin egen kultur og tilpasse seg på best mulig måte i den kulturen de lever i nå. Tankegangen her er at de sosialarbeiderne som jobber med nyankomme flyktninger og innvandrere skal fokusere på å utvikle dem til å bli, på best mulig måte, norske. (Skytte, 2008).

Den siste strategien er inkludering. Den delen av befolkningen som har denne meningen, mener at alle skal bli akseptert uansett språk, religion eller kultur. De har en forståelse for at landet blir mer flerkulturelt og at befolkningen blir mer mangfoldig når det gjelder blant annet kultur, religion og verdier (Skytte, 2008).

4.3.2 Minoritets integreringsstrategier

Minoritet i et samfunn er den delen av befolkningen som er færre i forhold til majoriteten. I denne sammenheng er det innvandrere som er minoriteten. Minoriteten spiller også en stor rolle for sin egen integrering i landet. Måten de velger å integrere seg på varierer fra person til person. Dette kan være påvirket av måten de blir mottatt på av det lokalsamfunnet de lever i, og den livshistorie de har fra hjemlandet sitt (Skytte, 2008).

Den første strategien er assimilering. Dette oppstår når innvandrere føler at den norske befolkningen har som et krav at de skal assimilere seg i Norge, for at de skal bli integrert.

Innvandrere og flyktninger som bruker assimileringstrategier, blir så norsk som mulig. De legger vekk sine egne kulturer, normer og verdier, og adopterer det som er vanlig i det landet de bor i (Skytte, 2008).

Den andre strategien er segregering, hvor innvandrere holder seg akkurat som de er, uten å tilpasse seg til landet, kultur, normer, verdier eller språket. Dette kan oppstå når minoriteten møter på den delen av majoriteten som bruker den segregeringsstrategien. Noen kan føle seg skremt av den holdningen majoriteten har til dem. Derfor kan de trekke seg tilbake, og lage et eget miljø hvor ting er akkurat som det var i hjemlandet. De pleier som oftest å være minst mulig med majoriteten (Skytte, 2008).

Den siste strategien heter pluralistisk integreringsstrategi. I denne kategorien faller folk som har lyst til å bli anerkjent og behandlet på samme måte som de norske. Men samtidig får de forståelse for at de har en annen kultur eller religion. Personene som har denne strategien vil som oftest gå ut og blande seg med majoriteten i samfunnet, lære språket, forstå kulturen og kjempe for likestilling (Skytte, 2008).

5. Empiri

Det kapitlet handler om funnene jeg har fått fra informantene mine, gjennom intervjuene jeg hadde med de. Empiridelen blir delt opp i seks underkapitler, livet i hjemlandet, reisen til Norge, mottaksfasen, livet i det lokalsamfunnet de lever i, lære seg et nytt språk og livet i Norge. Disse temaene er resultatet av den tematisk analysen jeg gjorde, og som er omtalt i kapittel 3.

5.1 Livet i hjemlandet

Jeg spurte informantene om hvordan livet deres var i hjemlandet. Mahmoud kom fra Syria som var i krig. Han fortalte at familien hadde dårlig økonomi og det var vanskelig for dem å finne mat.

"Jeg ville være som de andre barn, men jeg kunne ikke det."

Han fortalte at før krigen startet, som var i 2011, hadde han det bra. Han bodde med familien sin, faren hans jobbet og han gikk på skolen.

"Det viktigste var at vi klarte å skaffe mat."

Etter 2011, fortalte Mahmoud at det var veldig vanskelig å finne mat, og at de måtte dra til farlige steder for å kunne finne mat.

"Du må gå i en plass hvor du vet du kommer til å dø. For å finne mat. "

Ruth som er fra Eritrea, fortalte at hun hadde det egentlig bra i hjemlandet sitt, og bodde med familien sin. Men på grunn av den diktatoriske styringen de har der, ville hun flytte til Norge.

"Jeg ville bestemme over livet mitt selv, så jeg flyktet fra Eritrea mens familien min sov. "

Tesfa er også fra Eritrea, og fortalte at grunnen til at han flyttet fra hjemlandet var den diktatoriske styringen de har. Han forteller at alle der må i militæret.

"Alle som går til militær, blir der til de er 50 år. "

Han selv var i militæret i 5 måneder, men han rømte med noen andre som var der til nabolandet.

5.2 Veien til Norge

Måten informantene bestemte seg for å flykte varierer fra person til person. Tesfa reiste fra nabolandet til et annet land hvor han bodd i 25 dager. Han forteller at han kunne ikke bo der fordi det var farlig. Men samtidig kostet det 9000 dollar for å dra fra det landet til et europeisk land.

"Folk der er dårlig og driver med mafia, hvis du har ikke penger der så drar du til fengselet."

Da jeg spurte han om hvordan ha klarte å betale for den reisen fra Eritrea til Norge, så fortalte han at faren hans som jobber i en ganske bra jobb, sendte penger til ham da han trengte det.

Mahmoud hadde først reist med hele familien fra hjemlandet til Tyrkia da han var 16 år gammel. Der bodde de en periode og Mahmoud begynte å få venner. Mahmoud er kurder fra Syria, og han fortalte at han opplevde rasisme i Tyrkia fordi han er kurder.

"Hvis de vet at du er kurder, de slår deg. "

Han fortalte at etterhvert begynte det å være farlig for han å gå ut av huset. Derfor sa moren til ham at han måtte reise fordi det går ikke an å leve slik lenger.

"Så jeg valgte å reise. "

Da jeg spurte han om hvordan han reiste fra Tyrkia til Norge, så sa han at det var på en ulovlig måte.

"Ulovlig selvfølgelig, jeg hadde ikke syrisk pass eller ID. "

Han fortalte at båten hadde plass til 8 eller 10 personer, men de var 55 personen i den båten. I tillegg kan man ikke trekke seg etter at man har betalt. De som styrer de båtene har våpen og truer dem.

" Da jeg så det jeg tenkte. Hallo! Dette går ikke. "

Båtturen skulle ta 20 minutter ifølge de som kjører båtene, men Mahmoud sa at de reiste fra et på natta til sju om morgenen. Han sa at han fikk styrke av å se på de spedbarna som var i båten.

"Hvis de dør, hvorfor skal jeg leve? Jeg har allerede sett litt av livet."

Da de ankom til Hellas måtte de finne et sted å sove selv. Men for å komme til Norge fra Hellas, måtte han gjennom mange andre europeiske land. Han møtte på ulike utfordringer på vei til Norge. Han ble stoppet to ganger av politiet i to forskjellige europeiske land. Politiet hadde kommet i bussen og ba de som er under 18 år rekke opp handa si. De som var under 18 år og hadde ikke familie med seg fikk ikke lov å reise videre.

"Jeg virkelig hadde ikke lyst å være der, så jeg løpet vekk fra der. "

Han rømte fra mottaket i det første landet og fra politiet i det andre landet fordi han ville ha den trygghet han hørte om I Norge.

"Jeg ville reise her til Norge for å ha et bedre og trygt liv. "

Ruth bestemte seg for å reise fra Eritrea til Norge for å unngå militæret. Hun rømte hjemmefra om natta mens foreldrene hennes sov. Hun gikk i to dager, til hun kom til Sudan. Der bodde hun i fire måneder, og så bestemte hun seg for å reise til nabolandet. Hun reiste med en bil som hadde 25 personer i. Bil krasjet og tre av de som var i bilen døde.

"Det var vondt å se, og en av de guttene som døde hadde ikke ID. Så vi visste ingenting om han. "

Hun opplevde flukten som en tung prosess, og hun fortalte at da hun først kom til Norge, hadde hun vanskeligheter med å få sove om natta, og det var ganger hvor hun skrek i søvne.

"Men det er bedre nå, jeg har snakket med en helsesøster og en psykolog. "

5.3 Mottaksfasen

Mottaksfasen for Ruth var bra, hun hadde venner og bodde der i fem måneder. Tesfa mente det samme. Han bodde i et mottak litt utenfor en stor by i Norge, noe som førte til at han var mye i den store byen.

"Mottak var bra, vi var mange ungdommer, vi koste oss og spilte sammen. Det er bedre enn kommune. "

For Mahmoud var mottaksfasen ikke like bra som de andre to. Han var i et mottak hvor han var den eneste fra Syria, med 57 afghanere. Han hadde vanskeligheter med å forstå dem og det oppstod misforståelser.

" Det hadde vært bra hvis man kunne bestemme hvilken mottak man vil ha, men det er umulig."

5.4 Livet i det lokale samfunnet

Alle tre bor i en by heter Nordby. De fortalte hvordan de opplever livet i Nordby og om de føler seg integrerte der. Alle tre fortalte at det er mye lettere å få seg utelandinger som venner enn norske. Ruth mener det er fordi hun går på norskkurs og har ikke kontakt med norske.

"Hvis du går på ulike aktiviteter eller på videregående skole, kan du få norske venner. "

Tesfa uttrykket det samme, i tillegg opplever han at det var mye lettere å få norske venner da han bodde på mottak i en større by enn det er i Nordby.

"I (Byen han bodde på mottak) folk snakker med deg, både unge og eldre, men ikke i Nordby."

Mahmoud har erfaring med å prøve å få venner både fra Nordby og fra den folkehøyskolen han gikk på. På folkehøyskolen følte han at folk så ned på han og de ville ikke hilse på han.

"Jeg hadde mange problemer, moren min var syk. Så jeg ville prøve å integrere meg. "

Han fortalte om en gang på folkehøyskolen hvor han og noen andre satt og pratet så kom det en annen og spurte de to som satt med Mahmoud om de ville bli med å se på film.

"Jeg tenkte hvorfor ikke meg? Sitter jeg ikke med dere som en venn? Men ingen sa navnet mitt."

Han prøvde en gang å invitere seg selv på det de andre skulle gjøre og de responderte med å si at det er vanskelig for han å bli med. Han følte de som om folk så ned på han.

"Jeg er menneske med følelser, følelsene mine ble knust."

Han har også prøvd å integrere seg i Nordby også, men det er vanskelig sier han.

"Jeg vil integrere meg, men de andre vil ikke. "

Mahmoud mener at det er lettere å få utlendinger som venner, fordi de også vil ha venner. Ruth fortalte også at hun henger med noen jenter som kommer fra hjemlandet sitt. Tesfa også mener at det er lettere å få seg utenlandske venner enn norske. Men han har en norsk venn som han har blitt kjent med gjennom treningen.

Jeg spurte informantene om kommunen har gjort noe for å hjelpe dem integrerer seg. Alle tre fortalte at kommunen tilbyr ulike aktiviteter for at de skal komme i kontakt med det lokale befolkningen i Nordby, men de har ulike meninger om resultatet av det forsøket. Tesfa fortalte om en gratis kafé de har en gang i uken hvor innvandrere og eldre norske folk drar for å snakke sammen. Kommunen hjelper dem med å betale ulike aktiviteter som svømmehall og treningssenter. Ruth fortalte at kommunen arrangerer ulike frivillige aktiviteter for ungdommene, som hun pleier å dra til. I tillegg fortalte hun at hun hadde en periode hvor hun først flyttet til Norge, hvor hun skrek om natten og var redd. Kommunen hjalp henne med å komme i kontakt med en helsesøster og psykolog.

"Jeg fikk hjelp av en helsesøster og en psykolog, og nå er jeg bedre."

Da jeg spurte henne om hun har gjort noe selv for å integrere seg, fortalte hun at hun har vært på de frivillige aktiviteter og pleier å dra på tur med gamle folk fra omsorgssenteret i Nordby.

Mahmoud setter pris på det kommunen prøver å gjøre, med å arrangere ulike aktiviteter. Men han føler ikke at det hjelper noe særlig.

"Jeg kan ikke bare integrere meg sånt, de andre må også vil ta meg i mot. "

Han fortalte at han trakk seg vekk fra de andre, da han merket at de ville ikke være med han. I tillegg fikk han følelsen for at han var ikke god nok.

"Hvorfor skal jeg være med dem i det hele tatt? "

Mahmoud fortalte når han ikke kunne norsk trodde han at det var grunnen til han ikke fikk seg venner.

"Selv om jeg kan snakke norsk nå, er det fortsatt vanskelig å få norske venner. "

Det var kommunen som betalte for at han kunne ta folkehøyskole. Men han mener at det gikk helt motsatt vei for han på folkehøyskole. Han var 16 år gammel, mens de andre var 20 år gamle. Jeg forsto ham slik at de andre hadde lite interesse av å være sammen med ham, siden han var så mye yngre.

5.5 Lære seg et nytt språk

Jeg spurte informantene om hvordan det er å lære seg et nytt språk. Ruth mener at det er litt vanskelig. I tillegg henger hun med folk som snakker hennes morsmål både på skolen og på fritiden, noe som kan gjøre det vanskeligere for henne å lære norsk. Men hun håper på at når hun skal begynne på norsk videregående og komme mer i kontakt med folk, kommer hun til å lære seg bedre norsk og få seg norske venner.

"Hvis jeg går på skolen i mange år, kanskje jeg blir bedre. "

Tesfa mener at det er vanskelig å lære seg et språk kun av å lese bøker. Han mener at det er lettere å lære et språk av å bruke språket med de lokale.

"Hvis jeg leser et ord, men jeg ikke bruker det, kommer jeg til å glemme det. "

Mahmoud snakker ganske bra norsk, og han fortalte at han måtte jobbe veldig mye selv for å lære det norske språket.

"Ingen kommer til å åpne hodet mitt og putte den norske språket inn i det. "

5.6 Livet i Norge

Tesfa og Ruth bor fortsatt uten familien sin i Norge. Begge to mener at det er vanskelig uten familie i Norge. Tesfa fortalte at nå går det bedre fordi han har lært å bo alene, hvordan han skal bruke pengene sine og spare penger. Ruth føler seg ofte alene uten familien sin. Men

samtidig er hun glad for at hun bor i Norge fordi hun har flere muligheter her enn det hun hadde i Eritrea.

"Du kan gjøre hva du vil i Norge. Hvis du vil jobbe du kan jobbe og hvis du vil gå på skolen du kan gå på skolen. I Norge har man frihet. "

Mahmoud har fått familiegjengen med familien sin. Så han bor med hele familien i Nordby. Han fortalte at han føler seg trygg og at han blir glad når han ser at familien hans har det bra, og de får den medisinske hjelpen de trenger umiddelbart.

"Hvis foreldrene mine er syke kan de få medisin eller dra med engang til sykehuset."

Mahmoud fortalte at livet hans ble mye bedre da familien kom til Norge, fordi han var alene. Før familien kom til Norge, bodde han med en annen gutt som var fra Afghanistan. De kunne ikke lage mat og det var flere netter han la seg til å sove sulten, fordi han ikke kunne lage mat.

"Vi kunne ikke lage noe og kommunen visste det."

Jeg spurte Tesfa og Ruth hvor ofte de snakker med familien i hjemlandet. Ruth fortalte at snakker med faren sin hver andre måned fordi han er i militæret, mens med moren snakker hun hver uke. Tesfa fortalte han snakker to ganger i måneden med moren sin, og hver fredag med faren sin.

6. Drøfting

I denne delen av oppgaven skal jeg først diskutere funnet fra intervjuene, sammen med teorien som ble skrevet tidligere i oppgaven og de ulike temaene jeg belyste tidligere angående enslige mindreårige i Norge og politikernes innsats for integrering. Deretter skal jeg skrive konklusjonen av den undersøkelsen jeg har gjort.

6.1 Informantenes opplevelser i lys av teoretiske begreper og politisk innsats

Politikerne har som oppgave å sørge for at alle som er bosett i Norge skal bli behandlet likt og få dekket sine menneskerettigheter og behov. Som det ble skrevet i det andre kapittelet har regjeringen lagt til rette for, med hjelp av kommunene, ressurser til frivilligaktiviteter. Dette

tilbudet er ment til å bidra til en bedre integrering for de nyankomme i landet. Ut i fra intervjuene ser vi at det har ulikt effekt for den enkelte. Ruth forteller at hun liker å gå på de ulike frivilligaktiviteter som befinner seg i Nordby og hun selv tar initiativ til å dra på omsorgssenter for å gå på tur med de eldre som bor der. Disse innsatsene fra hennes sin side er det hun gjør for å integrere seg i det lokalsamfunnet. Men en ung jente på 20 år vil helst ha venner på sitt alder, vil jeg tenke meg. Ruth fortalte at det er vanskelig å bli venn med de norske ungdommene, og håper på at det endrer seg når hun begynner på videregående. Tesfa fortalte at kommunen betaler en sum for ham for ulike aktiviteter, som svømmehallen og treningssenter. I tillegg arrangerer kommunen en gratis kaffe en gang i uke hvor gamle folk og innvandrere samler seg å snakke norsk, selv om SSB mente at yngre folk er mer åpne til innvandrere (Strøm, 2019). Det er fortsatt vanskelig for han å få seg norske venner som er i samme aldersgruppe som han. Han forteller at det var lettere å få seg venner i den store byen han bodde før han fikk bosted i Nordby.

Mahmoud fikk et annerledes tilbud for å integrere seg enn de to andre. Han fikk dekket plass på en folkehøyskole av kommunen . Han forteller at det var et bra initiativ og at han setter pris på tanken, men det var ikke bra opplevelse for han. For det første var han 16 år gammel, mens de fleste der var over 20 år og for det andre opplevde han en del rasisme. Han mener at han opplevde rasisme fordi han ble ikke inviterte i ulike aktiviteter, som de andre var invitert på, og han fikk ikke svar da han hilste på folk. Det påvirket han, han følte at de andre så ned på han og som han ikke hadde noen verdi. Dette kan vi forstå på den måten at majoritetsungdommene brukte segregering som en integreringsstrategi (Skytte, 2008). Dette innebærer at de så på han som han var ikke verdig til å være en del av dem. Dette førte til at han også etterhvert trakk seg tilbake, vi kan si at han brukte selv en segregerende integreringsstrategi. Som Skytte (2008) fortalte, når majoriteten bruker segregering som integreringsstrategi, smitter det til minoriteten og dermed blir de stengt i sin egen boble. Vi kan forstå det slik at dette skjedde selv om han hadde startet oppholdet sitt på folkehøyskolen med en pluralistisk integreringsstrategi. Han fortalte at moren han var syk, men han ville fortsatt integrere seg. I tillegg kan vi se igjen det Hatland et al (2011) fortalte om at noen nordmenn ser på innvandrere som inkompetente og ikke god nok til å være en del av dem. Jeg tolket det som han ville integrere seg og få seg venner for å kunne glemme litt hvordan moren hadde det. Etter han fikk avvisning av de andre på folkehøyskolen, ble følelsene hans knust.

Nettverket blir skapt når to mennesker samhandler, og ved å veksle ideer og samtaler, finner de ut om de har felles interesser, slik får vi venner. For å kunne oppnå sosiale relasjoner, må partene være åpne for det og være inkluderende (Fyrand, 2005). Informantene mine uttrykker at de føler ikke at de har fått sjansen til å veksle ideer og samtaler med norske folk som kunne føre til vennskap. Derimot mener de at det er mye lettere for dem å få seg utenlandske venner. Dette kan være fordi de vet fra før av at de har felles interesser, kultur og viktigste fellestrekk de har er at de er innvandrere i Norge, og dermed er mer åpne til sosiale samhandlinger med hverandre.

Et av målene for integreringspolitikk er at alle skal føle seg som en aktiv aktør i sitt eget liv. Dette ser også ut til å være informantenes mål som vi ser igjen ut fra hva informantene mine har fortalt. Ruth virker takknemlig for å kunne bestemme selv over hva hun vil gjøre i og med livet sitt her i Norge.

Regjeringen mener at å lære seg norsk krever individuell instans, og at alle burde jobbe selv for å komme i gang med livet i Norge (Justis- og beredskapsdepartementet, 2015). De legger til rette for norskopplæring og har fokus på at EMA skal få den utdannelsen de trenger for å kunne ha et godt liv i Norge. Alle tre informanter går på grunnskoleopplæring på norskkurset i Nordby. Der har de alle de fagene som de tilbyr på ungdomsskole i Norge, samt med ekstra norskopplæring. Språket er nøkkelen til integrering, det hjelper for å kunne snakke med de andre, få en utdanning og komme i gang med arbeidslivet. Da jeg spurte informantene mine hvordan det var for dem å lære seg norsk, fikk jeg ulike svar. Ruth mener at det er vanskelig, spesielt fordi hun har kun venner som snakker samme språk som henne, og da får hun ikke øve på det norske språket. Men hun håper på en utvikling av språket, når hun skal begynne på videregående og komme i kontakt med norske folk. Tesfa mener også at det er vanskelig, spesielt fordi han ikke kan huske det han har lest i bøkene uten at han bruker det etterpå. Han har også for det mest kun utenlandske venner. Mangelen på norske venner hindrer han i å praktisere det norske språket. Mahmoud som snakker best norsk av alle, fortalte at han måtte jobbe veldig mye selv for å lære seg norsk, øvde mye og skrev ting om og om igjen slik at han kan huske det. Jeg tolker det slik at på folkehøyskolen fikk han veldig mye tid alene, noe som førte til at han fokuserte på å lære seg norsk. Selv om han snakker ganske bra norsk og forstår det mest, har han ikke klart å få seg norske venner og integrere seg i den graden han ønsker.

Ut fra informantenes fortellinger, kan vi si at når en jobber mot integrering for EMA er det viktig å ta i betraktning veien deres til Norge og ha en forståelse for deres tilstand når de kommer til Norge. Både veien, mottaksfasen og bosettingsfasen kan være belastende for noen, som vi har sett i fortellingene fra alle tre. Mottaksfasen innebærer at de må flytte til tre ulike mottak, mens deres sak blir behandlet (Eide, 2012, s.18). Dette kan for eksempel være belastende fordi når de først får seg venner, kan de ikke være sikker på om de vennene skal bli flyttet til samme mottak, og de må kanskje starte på nytt i det nye mottaket med denne prosessen. I tillegg kan det samme skje når de bli flyttet til den kommunen de skal bo.

Tesfa fortalte at han hadde venner i den store byen der han bodde på mottak, norsk folk var veldig vennlige mot innvandrere der og var interessert i å snakke med dem, i motsetning til Nordby hvor det er mer utfordrende å få seg norske venner. Vi kan forstå dette slik at majoriteten som er den norske befolkningen, i den store byen, hadde brukte inkluderende integreringsstrategi (Skytte, 2008). Noe som førte til at Tesfa fikk seg venner. Mahmoud fortalte at mottaksfasen for han var utfordrende, fordi han ble plassert med mange afghanere og han var den eneste fra Syria. Dette var utfordrende fordi det oppsto misforståelser, han hadde ønsket de kunne bestemme selv hvilket mottak de skulle flytte til.

Alle tre informantene hadde en utfordrende reise til Norge, de måtte reise med båt, bil eller tog fra land til land, til de ankom Norge. De møtt på hindringer som gjorde reisen deres lengre enn nødvendig. Som for eksempel da Mahmoud ble stoppet av politiet i to europeisk land. Ruth opplevde noe som er ikke uvanlig, men fortsatt tungt å se på. To personer som var med henne i bilen døde fordi bilen krasjet. Hun fortalte at da hun kom til Norge hadde hun en periode hvor hun kunne ikke fikk sove og skrek i søvn. Dette tolker jeg som en type av post traumatisk stresslidelse (Berg, 2012, s.211). Med hjelp av en helsesøster og psykolog klarte Ruth å overkomme det, og nå har hun ikke noen symptomer som indikerer til noe slags lidelse. At hun har kommet seg over det såpass raskt, kan forstås som resiliens, den andre typen som sier at folk klarer å gjenvinne sin psykososial fungering (Borge, 2010).

Til slutt er det viktig å forstå grunnen til flukt for den enkelte. Grunnene kan variere fra person til person, og dermed påvirke hvert enkelte på forskjellige måter. Alle tre hadde som mål å komme til Norge fordi de hadde hørt om den tryggheten landet har å tilby, noe som de manglet i deres hjemland. Dette kan forstås som pull-faktorer for flukten (Eide, 2012, s.24). For både Tesfa og Ruth var det makrofaktorer som påvirket deres bestemmelse for å flykte fra

Eritrea (Eide, 2012). Fordi der har de en diktatorisk styring som stjeler friheten til befolkningen fra å kunne bestemme selv hva de vil gjøre med livet sitt, siden alle må i militæret. Pull-faktorene i deres tilfelle er at i Norge kan de bestemme selv om de vil jobbe eller studere, og generelt hvordan de skal leve livet sitt, som Ruth nevner. Begge flyktet til Norge på eget initiativ, Ruth reiste fra hjemmet uten at foreldrene visste det, mens Tesfa rømte fra militæret og kontaktet foreldrene etterpå. Deres flukt kan regnes som *frivillig* slik Eide (2012) legger frem dette.

I Mahmoud sin tilfelle var det push-faktorer som førte til flukt (Eide, 2012, s.24). Push-faktoren var først og fremst krigen som førte til mangel på tilgang til mat og fattigdom. Han reiste med familien sin først noe som jeg tenker ga han trygghet, men han flyktet til Norge fra Tyrkia motvillig, siden det var moren som foreslo at han burde flytte fra Tyrkia. Alle tre informantene er fornøyde med sin avgjørelse om å komme til Norge, fordi her opplever de frihet, og at de er aktive aktører av sitt eget liv. Her ser vi igjen at integreringspolitikken i Norge har lyktes i sin ønske om å få disse innvandrene til å føle seg trygg og aktiv aktør i livet sitt.

6.2 Konklusjon

I denne oppgaven valgte jeg denne problemstillingen, "*Hvordan opplever de som har kommet som enslige mindreårige asylsøkere integreringen i det lokalsamfunnet de lever i?*".

Alle informantene har sagt at de er fornøyde med de tilbudene de får i Norge noe som kan bidra til en bedre integrering. De får den norskopplæringen de trenger for at skal lære seg norsk, noe som fører til at de kan utdanne seg, få seg en jobb eller begge deler. Ruth har fått hjelp til å overkomme sin psykisk utfordrende fase og Tesfa får dekket en del av de pengene som må betales for hans aktiviteter. Mahmoud fikk dekket plass til en folkehøyskole, noe som hjalp han med å forstå den norske kulturen på en annen måte enn de andre, og det var en opplevelse som utfordret han til å lære seg norsk. I tillegg opplever de friheten til å gjøre det de ønsker i livet uten hindringene de opplevde i hjemlandet. Mahmoud virker takknemlig for at her kan foreldrene hans for den medisinske hjelpen de trenger umiddelbart.

Når det gjelder integrering har informantene mine ulike opplevelser. Ruth føler seg integrert, fordi hun har fått en forståelse om den norske kulturen, men hun håper på at hun blir mer integrert, lære bedre norsk og få seg norske venner når hun begynner på videregående.

Mahmoud derimot føler seg ikke integrert og han mener det er vanskelig å integrere seg i Norge, fordi de norske vil ikke integrere seg med han. Tesfa finner det også vanskelig å integrere seg med de norske folk. Konklusjonen er at selv om regjeringen og kommunen legger til rette for en bedre integrering, ved hjelp av de ulike tilbudene, er det fortsatt utfordrende å integrere seg med den norske befolkningen fordi de føler seg ikke invitert til å kunne skape vennskap med dem. Det virker som det er lettere å komme i kontakt med nordmenn i store byer, ut i fra Tesfa sin opplevelse. Dette tolker jeg som at nordmenn i store byer har en mer positiv syn på innvandrere som for eksempel i figur 4 og 5. Likevel har alle tre klart å etablere et liv i det lokalsamfunnet de lever i og et nettverk med andre innvandrere, men har håp på en endring når de begynner på videregående og komme inn i et mer norsk miljø enn det på norsk opplæring.

7. Oppsummering

Denne bacheloroppgave var fokusert på opplevelsen av integreringen til de som kom til Norge som enslige mindreårige asylsøkere. Jeg tatt med generell informasjon om enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge, generelt informasjon om hvordan regjeringen legger til rette for en velfungerende integrering og hva er nordmenns syn på innvandrere. For å svare på problemstillingen min utførte jeg kvalitativ intervju, hvor jeg intervjuet tre informanter som hadde kommet til Norge da de var under 18 år gammel, uten foreldre. I denne oppgaven har jeg valgt noen teoretiske begreper som jeg mener er relevante for å kunne belyse funnene fra intervjuene. Resiliens, nettverk og integrering er de teoriene som jeg mente er relevante. Til slutt har jeg drøftet all den informasjonen, de teoretiske begrepene og funnene for å kunne svare på min problemstilling.

8. Litteraturliste

- Ask, T., & Berg, B. (2011). *Minoritetsperspektiver i sosialt arbeid*. Oslo: Universitetsforlag.
- Berg, B. (2012). Fra et liv på vent til bosetting i kommunene. I K. Eide (Red.), *Barn på flukt : Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger* (s.122-124). Oslo: Gyldendal
- Borge, A. I. H. (2010). *Resiliens: Risiko og sunn utvikling*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Bufdir. (2018, 10. Mars). Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Hentet fra https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Oppvekst/Barn_pa_flukt/Enslige_mindre_årige_asylsøkere_EMA/
- Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Cappelen Damm, (2011, 29. September). Det flerkulturelle samfunnet. Hentet fra <https://radardigital.cappelendamm.no/c479651/sammendrag/vis.html?tid=482823>
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter* (5. utg. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Eide, K. (2012). Hvem er de enslige mindreårige flyktninger? I K. Eide (Red.), *Barn på flukt : Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger* (s.16-25). Oslo: Gyldendal.
- Fyrand, L. (2005). *Sosialt nettverk : Teori og praksis* (2. utg. ed.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2015). *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk*. Meld. St. 30 (2015–2016). Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-30-20152016/id2499847/sec1>
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2012). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Lidén, H. (2017). *Barn og migrasjon : Mobilitet og tilhørighet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Lidén, H. (2012). Det vanskelige asylintervjuet. I K. Eide (Red.), *Barn på flukt : Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger* (s.122-124). Oslo: Gyldendal.
- Romøren, T., Kuhnle, S., & Hatland, A. (2011). *Den Norske velferdsstaten*. (4. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Skytte, M. (2008). 2. Opplag. *Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid*. (2. utg) Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Strøm, F. (2019, 25. Mars). *Folk flest er positivt innstilt til innvandrere*. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/folk-flest-er-positivt-innstilt-til-innvandrere>

Vedlegg 1

Intervjuguide

1. Hvordan var livet ditt i hjemlandet ?
2. Hvordan kom du til Norge?
3. Hvordan var mottaksfasen?
4. Føler du deg integrert i Nordby? I hvilken grad?
5. Hva har kommunen gjort for å få deg til å bli integrert i det samfunnet du bor i ?
6. Hva har du selv gjort for å bli integrert i Norge?
7. Hvordan var det å lære seg et nytt språk?
8. Hvordan var det å skape et nytt nettverk i Norge?
9. Hvordan opplever du livet i Norge?
10. Hvor ofte snakker du med familien din i hjemmelagdet ditt?

Vedlegg 2

Informasjonsskriv

Hei,

Kom du til Norge alene og var under 18 år gammel?

Har du lyst å fortelle meg om dine erfaringer?

Jeg heter Athina Sabbag og studerer barnevernspedagogikk ved Høyskolen på Vestlandet i Sogndal. Jeg skriver en bacheloroppgave om integreringen av enslige mindreårige asylsøkere. Jeg er interessert i blant annet:

- Hva synes du er det som bidrar til at man integrerer seg i den byen man bor i?
- Hva synes du er det som gjør det vanskeligere å integrere seg?
- Hva kan de som jobber med enslige mindreårige, gjøre for å at man lettere integrerer seg?

Jeg mener at de beste svarene på mine spørsmål, kan jeg få fra de som har selv opplevd noe slik. I tillegg til det er jeg interessert i dine erfaringer fra hjemlandet. Derfor vil jeg snakke med deg om noen av de erfaringene fra hjemlandet.

Hva skjer hvis du sier ja til å være med?

- Du og jeg har en samtale for cirka en time, på et rom på skolen.
- Samtalen skal blir tatt opp av lydopptak, og det er bare meg som skal høre på det.
- Etterpå skal jeg skrive ned det vi har snakket om.
- Det er bare meg og veilederen min som skal lese det du har sagt.
- Ditt navn kommer ikke til å stå på oppgaven, på oppgaven skal du ha et annet navn.
- Jeg har taushetsplikt, derfor kommer jeg til å skrive oppgave på en slik måte at ingen kjenner igjen deg. Min veileder som har også taushetsplikt skal passe på at jeg det blir gjort på en riktig måte.
- Oppgaven skal leveres inn den 24.mai 2019, etter det skal jeg slette alt som du har sagt til meg.

Du velger selv om du vil være med på dette. Hvis du sier ja, kan du trekke deg når som helst uten å gi en grunn eller få konsekvenser for det.

Student. Athina Sabbag

Epost: athinasabbag@gmail.com

Veileder: Kari Bergset

Epost: Kari.Bergset@hvl.no